

LIVC R EEN KORTE SCHETS

Doelpubliek: Jeugdwerk

Vlaamse
overheid

vvsg

.be

In het kort

De lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, of kortweg LIVC R, is een multidisciplinair casusoverleg met als doel het voorkomen van terroristische misdrijven door de situatie van personen die signalen van radicalisering vertonen gezamenlijk te bespreken en, eventueel, een geïndividualiseerd opvolgings-traject voor hen uit te werken.

1. Wettelijke basis

- Wet van 30 juli 2018 tot oprichting LIVC R.
- Vlaams decreet van 21 mei 2021 houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.

2. Toelichting

Waarom een LIVC R?

Complexe problemen zoals gewelddadige radicalisering, extremisme en terrorisme kennen geen eenvoudig antwoord. Personen die handelen vanuit een bepaalde ideologische motivatie doen dit om verschillende redenen (oorzaken) en worden gedreven door bepaalde prikkels (triggers) in hun dagelijkse leven, in hun omgeving en in de maatschappij die hen motiveren om strafbaar gedrag te stellen. Om een halt toe te roepen aan het proces van gewelddadige radicalisering werd in België de lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (kortweg LIVC R) opgericht.

Om gepast te reageren is een samenspel nodig van - met elkaar verbonden - interventies op diverse levensdomeinen. Een dergelijke multidisciplinaire aanpak brengt zo veel mogelijk facetten van een problematiek en zo veel mogelijke perspectieven van een casus bij elkaar.

Hoe meer partijen/organisaties, die over relevante informatie beschikken bij een casuoverleg betrokken zijn, hoe beter dit is om een zo compleet mogelijk beeld (zowel het risicogedrag als de positieve evoluties) van de persoon in kwestie te schetsen. Dit is dan weer een voorwaarde om het eigenlijke doel van een LIVC R te kunnen verwezenlijken: het gaat niet enkel om een signalisatie van een bepaalde bezorgdheid maar ook en voornamelijk om het vinden van een adequate aanpak die de betreffende situatie duurzaam kan verhelpen door burgers aansluiting te laten vinden in de maatschappij.

Wie wordt besproken?

Binnen het wettelijk kader wordt bepaald dat er minimaal sprake moet zijn van een preventieve insteek. Er dienen dus al bepaalde bezorgdheden of signalen van radicalisering aanwezig te zijn om een individu te bespreken. De signalen hoeven nog geen normen te overschrijden, maar kunnen een indicatie geven van een voedingsbodem voor gewelddadige radicalisering. Denk daarbij aan extreme uitingen van (maatschappelijke) frustraties bij identiteitsvorming die gevoed worden door een gevoel van onrechtvaardigheid, sociale uitsluiting, discriminatie, vernedering en diverse andere onderliggende problematieken.

Samenstelling

De wet LIVC R voorziet een verplichte deelname van drie actoren, met name:

- de burgemeester en/of de door hem/haar aangestelde vertegenwoordiger: Hij/zij is de voorzitter en daarbij verantwoordelijk voor de goede werking van de LIVC R;
- de korpschef van de lokale politie en/of de door hem/haar aangestelde vertegenwoordiger: in regel is dit de information officer van de lokale politie, hij/zij vormt de brug tussen LIVC R en het veiligheidsoverleg van de Lokale taskforce (LTF, zie verder) en het aanspreekpunt voor de veiligheidsmatige controle van individuen;
- de gemeenteambtenaar die instaat voor de coördinatie, de ondersteuning en de begeleiding van de verschillende preventiemaatregelen die door de gemeente worden genomen: Hij/zij neemt de rol op van coördinator die het algemeen belang en de vooropgestelde doelen voor ogen houdt.

Voorts kan de LIVC R worden aangevuld met personeelsleden van de gemeente of andere diensten die werken op gemeentelijk niveau, en ook de leden van diensten die tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en gewesten behoren en daartoe gemachtigd worden door het Vlaamse decreet, zoals scholen, CLB's, dagcentra, thuiszorg, sport- en vrije tijdsorganisaties. Zij kunnen niet verplicht worden om deel te nemen, en hebben net zoals de andere partners spreekrecht (geen spreekplicht) aan de LIVC R.

Jeugdwerk is geen prioritaire partner voor een LIVC; vandaar dat deze niet uitdrukkelijk staat opgesomd in het decreet. Een uitnodiging moet daarom steeds goed worden afgewogen in functie van de noodzakelijke meerwaarde van het overleg.

Jeugdwerk, als actor in de vrije tijd van kinderen en jongeren, vertrekt vanuit de positieve identiteitsontwikkeling van kinderen en jongeren. De vertrouwensband tussen jeugdwerker en kind of jongere staat centraal. Kinderen en jongeren krijgen in hun vrije tijd de ruimte om zichzelf te zoeken, te zijn en te groeien. Jeugdwerk kent verschillende contexten en is sterk afhankelijk van de soort organisatie waarin gewerkt wordt, maar het is telkens van belang dat kinderen en jongeren het jeugdwerk als een veilige plek ervaren. Jeugdwerkers beoordelen hun mogelijke deelname aan een LIVC R in het licht van deze vertrouwensrelatie: zowel deelnemen als het delen van informatie zijn steeds optioneel.

Deelnemen?

Deelname aan de LIVC R gebeurt op uitnodiging van de burgemeester en is steeds vrijwillig. Signalen, vragen en bezorgdheden kunnen door partners (lokale organisaties, verenigingen, scholen, CLB's ...) altijd, ook al neemt men niet deel aan de LIVC R, (anoniem) doorgegeven worden aan de coördinator. Zo kan samen worden bekeken wat opportuun is (zonder dat er een automatische doorverwijzing volgt naar de LIVC R).

Indien men niet wenst in te gaan op de uitnodiging, wordt verwacht dat een gemotiveerd antwoord wordt bezorgd aan de burgemeester waarom de persoon niet wenst deel te nemen. Dit antwoord kan zowel mondeling als schriftelijk worden meegedeeld. Dit gemotiveerde antwoord valt eveneens onder de

geheimhoudingsplicht van de LIVC R en mag niet met derden worden gedeeld. Dit waarborgt ook een vertrouwelijke uitwisseling tussen de betrokkene en de burgemeester over deze motivatie tot weigering.

Het verstrekken van een gemotiveerd antwoord is niet vereist indien de genodigde een vrijwilliger is.

Er is geen sanctie verbonden aan de weigering om deel te nemen. De niet-deelname aan een LIVC R heeft dus geen negatieve gevolgen voor de genodigden of hun organisatie in kwestie. Zo is het voor wat betreft de gesubsidieerde organisaties van belang te vermelden dat niet-deelname geenszins betekent dat de betrokken organisaties op basis hiervan hun subsidies kunnen verliezen.

Deelname van jeugdwerkers aan een LIVC R kan nooit verplicht of verwacht worden en mag hen niet belemmeren in hun rol als jeugdwerker. Op basis van de deontologische richtlijnen van hun jeugdwerkorganisatie en interne afstemming met de leidinggevende, kiezen jeugdwerkers zelf of het opportuun is om in te gaan op een uitnodiging tot deelname. Een professionele jeugdwerker zal de weigering moeten motiveren. Voor vrijwilligers binnen het jeugdwerk is dit niet vereist.

Informatiedeling en het beroepsgeheim

De keuze om informatie te delen ligt steeds in handen van de deelnemer. Hij of zij heeft een spreekrecht gedurende het casusoverleg van de LIVC R, geen spreekplicht. Om een LIVC R zo efficiënt mogelijk te laten werken en de betrokkene zo goed mogelijk te begeleiden, is het wel aangewezen dat zoveel mogelijk informatie - voor zover relevant en proportioneel in functie van de finaliteit van het casusoverleg (voorkomen van terrorisme, al moet dit breed geïnterpreteerd worden) - gedeeld wordt zodat alle facetten, zowel positieve evoluties als risicogedrag, volledig en genuanceerd in kaart kunnen worden gebracht en besproken. Artikel 458ter van het Strafwetboek voorziet daarom een uitzondering op de strafbaarheidstelling van de schending van het beroepsgeheim, voor bepaalde vormen van casusoverleg waardoor informatie-uitwisseling mogelijk wordt zonder het beroepsgeheim te schenden.

Professionele jeugdwerkers zijn gebonden aan een discretieplicht. Deze discretieplicht houdt in dat geen vertrouwelijke informatie over kinderen en jongeren gedeeld wordt tenzij er daarvoor een toestemming is van hen of in een aantal uitzonderingssituaties. Het in het LIVC-decreet geïnstalleerde spreekrecht valt onder deze uitzondering. De jeugdwerker kan voor de afweging tot spreken zich steeds baseren op de deontologische code van zijn of haar organisatie en in overleg met de leidinggevenden. Vrijwilligers binnen het jeugdwerk maken een persoonlijke inschatting over het al dan niet gebruiken van hun spreekrecht. Daarbij zal een jeugdwerker, zowel professioneel als vrijwilliger, steeds de afweging moeten maken tussen de vertrouwensrelatie met de jongere enerzijds en de noodzakelijkheid, relevantie en proportionaliteit om te spreken in het belang van de jongere of de bredere samenleving anderzijds.

Belangrijk is dat elke deelnemer aan de LIVC R gebonden is aan de geheimhoudingsplicht. Met andere woorden valt alles wat gezegd wordt aan de tafel onder deze geheimhoudingsplicht, ongeacht het feit of men zelf beroepsgeheimhouder is of niet. Een deelnemer die de geheimhoudingsplicht schendt, kan hiervoor strafrechtelijk vervolgd worden.

Tussen de LIVC R en de Lokale Taskforce, oftewel de LTF, is er wel informatie-uitwisseling mogelijk. De lokale Taskforce is een veiligheidsmatig overleg dat plaatsvindt op gerechtelijk arrondissementeel niveau in aanwezigheid van lokale en federale politie, inlichtingendiensten, Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD), mogelijk aangevuld met relevante partners zoals het lokale parket.

De verbinding tussen LIVC R en LTF wordt voorzien door de information officer van de lokale politie. Hij of zij is de enige persoon die in beide overlegplatformen zetelt en zorgt op deze manier desgevallend voor een goede overdracht van informatie. De information officer gaat na in hoeverre de persoon reeds gekend is bij de veiligheidsdiensten.

Om de overdracht tussen de LIVC R en de LTF vlot te laten verlopen voorziet het OCAD in een standaardformulier om informatie aan de LIVC R te kunnen bezorgen (informatiekaart) en om informatie vanuit de LIVC R terug te kunnen koppelen (terugkoppelingfiche). Zoals bijvoorbeeld de maatregelen die reeds werden genomen of hoe de begeleiding verloopt met de betrokkene. Het doorgeven van informatie via de terugkoppelingfiche gebeurt in consensus met alle partners van de LIVC R. Om de transparantie te garanderen vult de Information Officer de informatie in tijdens de LIVC R.

3. Referenties en contactpersonen

1. [Portaal preventie gewelddadige radicalisering en polarisatie](#)
2. [Vraag en antwoordfiche LIVC R](#)
3. [Draaiboek LIVC R](#)
4. [Lokale Integrale Veiligheidscel \(VWSG.be\)](#)
5. [Departement Cultuur, Jeugd en Media](#)
6. [De Ambrassade, Kennisdossier deontologisch kader](#)
7. [Uit De Marge, Deontologische Handleiding voor het jeugdwelzijnswerk](#)
8. [Bataljong, Jeugdambtenaar in LIVC-R](#)